

Cirkulärnr: 1995:51
Diariernr: 1995/0396
P-cirknr: Personalpolitik :1995-2:16
Nyckelord: Nyckelord: Försvar
Handläggare: Ove Svedman
Sektion/Enhet: Förhandlingssektionen
Datum: 1995-02-14
Mottagare: Kommunstyrelsen
Personalfrågor
Rubrik: Totalförsvarsplikt
Bilagor: Lag om totalförsvarsplikt (1994:1809),m.fl. lagar

Personalpolitik :1995-2:16

Nyckelord: Försvar

Förhandlingssektionen
Ove Svedman, LJ

1995-02-14

Kommunstyrelsen
Personalfrågor

Totalförsvarsplikt

Bakgrund

Regeringen bemyndigade den 6 maj 1991 chefen för Försvarsdepartementet att tillkalla en kommitté för att se över grunderna för totalförsvarets personalförsörjning genom pliktssystem.

Pliktutredningens förslag syftar till ett effektivt utnyttjande av totalförsvarets samlade resurser. Uppgifterna under beredskap och i krig ska styra dimensioneringen av krigsorganisationen och uttagningen av personal till olika slag av befattningar. Uttagningen fordrar ett för det civila och det militära försvaret integrerat system för personalförsörjningen. Det gör det naturligt att tala om en tjänstgöringsskyldighet som är gemensam för hela totalförsvaret - en totalförsvarsplikt.

Utredningen föreslår inrättandet av en ny myndighet som ska svara för uttagning och redovisning av pliktpersonal och att Värnpliktsverket och Vapenfristyrelsen ska läggas ned.

Totalförsvarets pliktverk, som den nya myndigheten heter, ska i den mån regeringen föreskriver, utfärda kallelser till tjänstgöring. Verket ska dessutom bl.a. pröva ärenden om uppskov, besluta om krigsplacering och besluta om tillgodoräknande av tjänstgöringstid m.fl. frågor som rör den enskildes rätt enligt pliktförfattningarna.

Ny lagstiftning

För första gången samlas reglerna om allas skyldighet att medverka i totalförsvaret i en enda lag, Lag om totalförsvarsplikt SFS 1994:1809, vilket innebär att alla svenska medborgare mellan 16 och 70 år ska tjänstgöra inom

totalförsvaret. Samtidigt ska krigsorganisationens behov av folk mer än hittills styra hur många som utbildas. Den nya lagen om totalförsvarsplikt ersätter bl. a.

- värnpliktslagen (1941:967),
- lagen (1966:413) om vapenfri tjänst,
- lagen (1981:292) om tjänsteplikt för hälso- och sjukvårdspersonal samt veterinärpersonal m.m. och
- lagen (1984:272) om skyldighet för civilförsvarspliktiga att tjänstgöra utanför civilförsvaret.

Vidare ersätter den bestämmelserna om civilförsvarsplikt i civilförsvarslagen (1960:74).

Lagen innehåller också regler om

- kvinnors möjlighet att fullgöra värnplikt eller civilplikt med längre grundutbildning,
- disciplinansvar inom totalförsvaret m.m.,
- skydd för anställning vid viss tjänstgöring inom totalförsvaret och
- arbetsförmedlingstvång vid höjd beredskap.

Den nya lagen om totalförsvarsplikt träder i kraft den 1 juli 1995.

Konsekvenser

Den nya lagen innebär att möjlighet skapas för en flexiblare användning av totalförsvarets personalresurser. Hur många människor som ska skrivas in med plikt och hur lång utbildning de ska genomgå ska styras av behovet av pliktpersonal för att lösa det militära och civila försvarets uppgifter i krig.

Tjänstgöringsskyldigheten blir gemensam för hela totalförsvaret och ska fullgöras som värnplikt, civilplikt eller allmän tjänsteplikt.

Civilplikten ska fullgöras i de verksamheter inom totalförsvaret som regeringen föreskriver. Det kan vara inom såväl det civila som det militära försvaret men får inte omfatta stridsuppgifter annat än som ingående i ordningshållning och bevakning. Möjligheten till vapenfri tjänst finns kvar inom ramen för totalförsvarsplikten. En sådan tjänstgöring fullgörs som civilplikt med rätt att vara vapenfri.

Allmän tjänsteplikt och arbetsförmedlingstvång ska tillgodose behovet av en snabb och planerad inriktning av samhällslivet i krig eller vid krigsfara. Genom den allmänna tjänstepliktslagen, som är en fullmaktslag, ges staten denna möjlighet. Bestämmelserna gäller automatiskt i krig, men kan även tillämpas vid höjd beredskap av annat skäl efter beslut av regeringen.

Med stöd av lagen får regeringen vid höjd beredskap i den omfattning som behövs förordna om arbetsförmedlingstvång. Regeringen beslutar för varje särskild arbetsplats om arbetsförmedlingstvånget. Det ska framgå av beslutet hur många arbetstagare som arbetsgivaren behöver anställa. Så länge behovet inte är fyllt får arbetsförmedlingen inte anvisa lämpliga arbets sökande andra arbeten eller medge att de tar sådana arbeten. Detta innebär att en arbetsgivare inte får anställa andra arbetstagare än de som arbetsförmed-

lingen anvisar. Syftet är att ge företräde åt ett visst behov av arbetskraft. Kravet på arbetsförmedlingstväng tillämpas inte om det gäller en tillfällig anställning eller om arbetstagaren är under 16 eller 70 år. Undantag gäller också om parterna är nära släktingar.

Värnplikten och civilplikten omfattar grundutbildning, repetitionsutbildning, beredskapstjänstgöring och krigstjänstgöring. Den allmänna tjänsteplikten innebär endast tjänstgöringsskyldighet under höjd beredskap.

En gemensam övre åldersgräns införs för skyldigheten att tjänstgöra i det civila försvaret. Det innebär att alla är totalförsvarspliktiga t o m utgången av det kalenderår de fyller 70 år. Endast svenska män ska vara skyldiga att mönstra och fullgöra värnplikt eller civilplikt med lång grundutbildning. Svenska män ska vid mönstringen kunna direktrekryteras för tjänstgöring i det civila försvaret.

Den som efter mönstring inte behöver fullgöra grundutbildning ska placeras i en utbildningsreserv. De personer som placerats i utbildningsreserven ska när det behövs med hänsyn till Sveriges försvarsberedskap - sedan regeringen beslutat om det -, kunna tas ut till grundutbildning inom det militära eller civila försvaret. Även om det inte behövs med hänsyn till försvarsberedskapen ska den som placerats i utbildningsreserven kunna tas i anspråk för en kortare civilförvarsutbildning.

Den vapenfria tjänsten föreslås inte längre regleras som ett undantag från värnpliktstjänstgöring utan som ett av flera tjänstgöringsalternativ inom ramen för totalförsvarsplikten. Lagen om vapenfri tjänst ändras redan 1995-01-01. Ändringen innebär att de tidigare reglerna om minimilängd på vapenfriutbildningen slopas.

Lag om möjlighet för kvinnor att fullgöra värnplikt eller civilplikt med längre grundutbildning. (SFS 1994:1810)

Svenska kvinnor som under höjd beredskap vill tjänstgöra i sådana befattningar inom totalförsvaret som kräver längre grundutbildning än 60 dagar kan frivilligt genomgå en antagningsprövning för inskrivning för värnplikt eller civilplikt med lång grundutbildning.

Även kvinnor som vill få anställning som yrkes- eller reservofficerare ska genomgå grundutbildning hos Försvarsmakten.

Grundutbildningen ska fullgöras i det militära försvaret eller i de verksamheter inom totalförsvaret som regeringen föreskriver. Den ska till längd och innehåll vara lika som jämförbara manliga totalförsvarspliktiga fullgör enligt lagen om totalförsvarsplikt.

Antagning till grundutbildning sker efter ansökan och en särskild antagningsprövning som ska motsvara mönstring.

En kvinna som skrivits in för värnplikt eller civilplikt med lång grundutbildning blir i likhet med männen vid straffansvar skyldig att fullgöra värnplikt eller civilplikt.

Kommunens skyldighet att lämna uppgifter om totalförsvarspliktigas personliga förhållanden m m

Mönstringen ska ske i den totalförsvarspliktiges personliga närvaro. Den ska omfatta medicinska och psykologiska undersökningar samt annan utredning av dennes personliga förhållanden.

Kommuner, landsting och enskilda vårdinrättningar ska till Totalförsvarets pliktverk lämna de uppgifter om en totalförsvarspliktigs hälsotillstånd och personliga förhållanden i övrigt som behövs för att bedöma hans eller hennes förutsättningar att fullgöra värnplikt eller civilplikt.

Lag om skydd för anställning vid viss tjänstgöring inom totalförsvaret m.m. (SFS 1994:2076)

Lagen om förbud mot uppsägning eller avskedanden av arbetstagare med anledning av värnpliktstjänstgöring m. m. (SFS 1939:727) upphör att gälla när lagen om totalförsvarsplikt träder i kraft.

Enligt den nya lagen (SFS 1994:2076) gäller anställningsskyddet enligt 9 kap. lagen om totalförsvarsplikt (SFS 1994:1809) även för

- alla som tjänstgör åt det allmänna på grund av annan lag
- reservofficerare
- vid en krigsorganisation inom totalförsvaret på grund av frivilligt åtagande
- i Försvarsmakten för att tillgodose särskilda behov av personal för beredskapsändamål
- i utlandsstyrkan i Försvarsmakten

Detta innebär att alla frivilliga inom totalförsvaret, även de som anmäler sig till frivillig tjänstgöring i t.ex. svensk FN styrka, har samma anställningsskydd som de som tas ut till pliktjänstgöring.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Förhandlingssektionen

Markus Gustafsson

Ove Svedman

Bilagor

Lag om totalförsvarsplikt (1994:1809), m.fl. lagar

**Lag om
TOTALFÖRSVARSS
PLIKT
m.fl. lagar**

Innehåll

Sid

Utdrag ur Lag (1994:1809) om totalförsvarsplikt

1 kap. Totalförsvarsplikten	3
2 kap. Utredning om personliga förhållanden	5
3 kap Inskrivning m.m.	6
Inskrivning efter mönstring	6
Inskrivning efter annan utredning	6
Gemensamma bestämmelser om inskrivning	7
Krigsplacering	8
Tjänstgöring utan vapen	9
4 kap. Fullgörande av värnplikt och civilplikt	10
Repetitionsutbildning	10
Längsta tillåtna utbildningstid	10
Krigstjänstgöring och beredskapstjänstgöring	10
9 kap. Skydd för anställning m.m.	12

Lag (1994:1810) om möjlighet för kvinnor att fullgöra värnplikt eller civilplikt med längre grundutbildning	15
--	-----------

Lag (1994:2076) om anställning vid viss tjänstgöring inom totalförsvaret	19
--	----

likt

Utdrag ur
Lag om
Totalförsvarsp

I lydelse
fr.o.m.
1994-07-01

Lag (1994:1809) om totalförsvarsplikt

1 kap. Totalförsvarsplikten

1 §

Totalförsvaret är en angelägenhet för hela befolkningen.

2 §

Totalförsvarets personalförsörjning skall tryggas genom en totalförsvarsplikt som gäller för varje svensk medborgare från början av det kalenderår när han eller hon fyller sexton år till slutet av det kalenderår när han eller hon fyller sjuttio år. Totalförsvarsplikten gäller också under motsvarande tid för var och en som utan att vara svensk medborgare är bosatt i Sverige.

3 §

En totalförsvarspliktig är skyldig att

1. medverka vid föreskriven utredning om sina personliga förhållanden,
2. tjänstgöra inom totalförsvaret i den omfattning som hans eller hennes kroppskrafter och hälsotillstånd tillåter, och
3. iaktta de föreskrifter i övrigt som meddelas i denna lag.

4 §

Tjänstgöring enligt 3 § 2 fullgörs som värnplikt, civilplikt eller allmän tjänsteplikt.

Värnplikten och civilplikten omfattar grundutbildning, repetitionsutbildning, beredskapstjänstgöring och krigstjänstgöring.

Den allmänna tjänsteplikten innebär att den som är totalförsvarspliktig under höjd beredskap skall tjänstgöra enligt bestämmelserna i 6 kap.

5 §

Värnplikten skall fullgöras hos Försvarsmakten och skall alltid inledas med grundutbildning.

Skyldigheten att fullgöra värnplikt omfattar endast män som är svenska medborgare och gäller från början av det kalenderår när den totalförsvarspliktige fyller nitton år till slutet av det kalenderår när han fyller fyrtiosju år.

Av 5 § lagen (1994:1810) om möjlighet för kvinnor att fullgöra värnplikt eller civilplikt med längre grundutbildning följer dock att en kvinna som efter antagningsprövning enligt den lagen skrivits in för värnplikt därefter är skyldig att fullgöra värnplikten.

6 §

Civilplikten skall fullgöras i de verksamheter inom totalförsvaret som regeringen föreskriver.

Civilplikten får inte omfatta annan verksamhet som är förenad med egentliga stridsuppgifter än ordnings- eller bevakningsuppgifter.

7 §

Ingen är skyldig att fullgöra värnplikt eller civilplikt utan att ha skrivits in enligt 3 kap.

2 kap. Utredning om personliga förhållanden

1 §

För att en totalförsvarspliktigs förutsättningar att fullgöra värnplikt eller civilplikt skall kunna utredas och bedömas är han eller hon skyldig att, på begäran av Totalförsvarets pliktverk, en annan statlig myndighet som regeringen bestämmer, en kommun, ett landsting eller en kyrklig kommun, skriftligen eller muntligen eller, om det behövs, vid en personlig inställelse lämna nödvändiga uppgifter om hälsotillstånd, utbildning, arbete och personliga förhållanden i övrigt.

2 §

Varje svensk man som är totalförsvarspliktig är för utredning som avses i 1 § skyldig att vid Totalförsvarets pliktverk genomgå mönstring, om det inte är uppenbart att han saknar förmåga att fullgöra värnplikt och civilplikt.

Skyldigheten inträder det kalenderår när den totalförsvarspliktige fyller arton år eller, för den som förvärvar svenskt medborgarskap senare, från och med den dag när han blir svensk medborgare. Om det inte finns särskilda skäl, är ingen skyldig att genomgå mönstring efter det kalenderår när han fyller tjugofyra år.

3 §

Mönstringen skall ske i den totalförsvarspliktiges personliga närvaro. Den skall omfatta medicinska och psykologiska undersökningar samt annan utredning av hans personliga förhållanden.

4 §

Kommuner, landsting och enskilda vårdinrättningar skall till Totalförsvarets pliktverk lämna de uppgifter om en totalförsvarspliktigs hälsotillstånd och personliga förhållanden i övrigt som behövs för att bedöma hans eller hennes förutsättningar att fullgöra värnplikt eller civilplikt.

5 §

En kallelse till personlig inställelse vid mönstring eller annan utredning som avses i 1 § skall utfärdas i god tid. Om den som kallats är förhindrad att inställa sig enligt kallelsen, skall han eller hon snarast anmäla det till den myndighet som har utfärdat kallelsen.

3 kap. Inskrivning m.m.

Inskrivning efter mönstring

1 §

Om resultatet av mönstringen visar att den totalförsvarspliktige har förutsättningar att fullgöra värnplikt eller civilplikt, skall Totalförsvarets pliktverk placera honom i en eller flera befattningsgrupper samt skriva in honom för värnplikt eller civilplikt eller i en utbildningsreserv. Befattningsgrupper skall finnas för chefer, för specialister och för övriga.

2 §

För värnplikt och civilplikt skall det antal totalförsvarspliktiga skrivas in som i krig behövs i Försvarmakten och det civila försvaret eller för Försvarmaktens fredstida beredskap. Ur varje befattningsgrupp skall de som är bäst lämpade skrivas in för tjänstgöring.

3 §

Om resultatet av mönstringen visar att den totalförsvarspliktige saknar förutsättningar att fullgöra värnplikt och civilplikt, skall Totalförsvarets pliktverk besluta att han inte är skyldig att fullgöra sådan tjänstgöring.

Inskrivning efter annan utredning

4 §

Den som efter en annan utredning än mönstring bedöms lämplig för civilplikt får av Totalförsvarets pliktverk skrivas in för sådan tjänstgöring, dock inte för civilplikt som omfattar längre grundutbildning än 60 dagar.

Gemensamma bestämmelser om inskrivning

5 §

För den som skrivs in för värnplikt eller för sådan civilplikt som omfattar grundutbildning, skall följande bestämmas vid inskrivningen:

1. den befattning eller typ av befattning som han eller hon skall utbildas till,
2. de förband, skolor, myndigheter eller andra organisationer där grundutbildningen huvudsakligen skall fullgöras,
3. grundutbildningens längd, och
4. om grundutbildningen skall pågå mer än 60 dagar, året och månaden när grundutbildningen är planerad att börja.

6 §

Vid inskrivning för civilplikt som inte omfattar grundutbildning skall det bestämmas vilken befattning som den som skrivs in skall upprätthålla.

7 §

I den utsträckning det kan ske skall vid inskrivningen hänsyn tas till önskemål från den som skrivs in.

8 §

Av ett beslut om inskrivning skall det framgå vad som har bestämts enligt 5 eller 6 §. Ett beslut om inskrivning i utbildningsreserven skall innehålla uppgift om den totalförsvarspliktiges befattningsgrupp.

Den som genomgår mönstring skall vid mönstringen underrättas om beslut som avses i första stycket eller i 3 §.

9 §

Ett beslut enligt 1, 3 eller 4 § får ändras av Totalförsvarets pliktverk. Om den som har skrivits in har påbörjat en grundutbildning, får beslutet också ändras av den myndighet som verket bestämmer. Om det behövs för bedömningen, är den som är totalförsvarspliktig skyldig att genomgå förnyad mönstring eller annan utredning enligt 2 kap.

Om en ändring av ett beslut om inskrivning innebär att tiden för grundutbildningen blir längre än enligt det tidigare beslutet, krävs att den som beslutet avser godkänner ändringen. Om inte annat följer av 10 §, skall detsamma gälla i fråga om ändring av ett beslut om inskrivning i utbildningsreserven till inskrivning för värnplikt eller för sådan civilplikt som omfattar en längre grundutbildning än 60 dagar.

10 §

Om det behövs med hänsyn till Sveriges försvarsberedskap, får regeringen föreskriva att totalförsvarspliktiga som har skrivits in i utbildningsreserven i stället skall skrivas in för värnplikt eller får sådan civilplikt som omfattar en längre grundutbildning än 60 dagar.

11 §

Inskrivningen i utbildningsreserven upphör vid utgången av det kalenderår när den totalförsvarspliktige fyller trettio år.

*Krigsplacering***12 §**

En totalförsvarspliktig som efter avslutad grundutbildning har förvärvat tillräckliga kunskaper och färdigheter för en krigsuppgift skall krigsplaceras i en befattning eller i en viss verksamhet som han eller hon är lämplig för. Den som har genomgått en längre grundutbildning än 60 dagar skall krigsplaceras i den verksamhet där grundutbildningen fullgjordes, om det inte från totalförsvarets synpunkt är väsentligt bättre att han eller hon krigsplaceras i en annan verksamhet.

13 §

En totalförsvarspliktig som har skrivits in för civilplikt enligt 6 § skall krigsplaceras i den befattning som han eller hon skall upprätthålla.

14 §

Den som efter avslutad grundutbildning inte krigsplaceras får skrivas in för civilplikt utan grundutbildning eller med en grundutbildning som inte är längre än 60 dagar.

15 §

Beslut om krigsplacering fattas av Totalförsvarets pliktverk efter framställningar från statliga myndigheter, kommuner, landsting, kyrkliga kommuner, bolag, föreningar, samfälligheter eller andra enskilda. Om ett beslut om krigsplacering upphävs, gäller 14 §.

*Tjänstgöring utan vapen***16 §**

Om en totalförsvarspliktig kan antas ha en så allvarlig personlig övertygelse rörande bruk av vapen mot annan att övertygelsen är oförenlig med en tjänstgöring som är förenad med bruk av vapen, skall han eller hon efter ansökan få rätt att vara vapenfri.

17 §

En ansökan om rätt att vara vapenfri skall vara skriftlig och innehålla en försäkran av sökanden att han eller hon har en sådan inställning till bruk av vapen mot annan som avses i 16 §.

18 §

En ansökan som görs innan sökanden har skrivits in eller inom sex månader från den dag då han eller hon fick del av ett beslut om inskrivning skall bifallas utan ytterligare utredning, om det inte finns särskilda skäl att närmare pröva sökandens inställning till bruk av vapen mot annan.

19 §

Om en ansökan görs senare än vad som sägs i 18 § skall den även innehålla en redogörelse för de förhållanden som sökanden vill åberopa till stöd för sitt påstående att han eller hon har en sådan inställning till bruk av vapen mot annan som avses i 16 §.

20 §

En ansökan får inte avslås utan att sökanden har fått tillfälle att muntligt lämna uppgifter i ärendet.

21 §

En totalförsvarspliktig som har fått rätt att vara vapenfri får inte skrivas in för utbildning till en befattning som är förenad med bruk av vapen eller mot sin vilja skrivas in för tjänstgöring i Försvarsmakten. Om en sådan inskrivning har skett, skall beslutet ändras.

22 §

Ansökningar om rätt att vara vapenfri prövas av Totalförsvarets pliktverk.

4 kap. Fullgörande av värnplikt och civilplikt*Grundutbildning***1 §**

Grundutbildningen för en totalförsvarspliktig som har skrivits in för värnplikt är högst 615 dagar och för en totalförsvarspliktig som har skrivits in för civilplikt högst 320 dagar.

Den sammanlagda tiden för grundutbildning får inte för någon totalförsvarspliktig överstiga 615 dagar.

2 §

Om den som skrivits in för värnplikt eller för sådan civilplikt som omfattar en längre grundutbildning än 60 dagar inte har kallats in till grundutbildningen före utgången av det kalenderår när han fyller tjugofyra

år eller, i fall som avses i 3 kap. 10 §, före utgången av det kalenderår när han fyller trettio år, är han skyldig att fullgöra grundutbildningen endast om det finns särskilda skäl.

3 §

En svensk man som är medborgare även i en annan stat än Sverige är inte skyldig att fullgöra en längre grundutbildning än 60 dagar, om han antingen har fullgjort en motsvarande utbildning i den andra staten eller, innan han har fyllt nitton år, väljer att göra detta och det står klart att tjänstgöringen kommer att fullgöras i den andra staten och att den utbildningen till längd och effektivitet är minst likvärdig med den som krävs av honom i Sverige.

Repetitionsutbildning

4 §

Repetitionsutbildningen får för varje totalförsvarspliktig omfatta sammanlagt högst 240 dagar fördelade på flera tjänstgöringstillfällen.

5 §

En totalförsvarspliktig är under samma kalenderår skyldig att fullgöra repetitionsutbildning vid högst två tillfällen och med sammanlagt högst 34 dagar, om det inte finns särskilda skäl för något annat.

Längsta tillåtna utbildningstid

6 §

Den sammanlagda tiden för grundutbildning och repetitionsutbildning får inte för någon totalförsvarspliktig överstiga 700 dagar.

Krigstjänstgöring och beredskapstjänstgöring

7 §

Totalförsvarspliktiga som har krigsplacerats enligt denna lag är skyldiga att fullgöra krigstjänstgöring under höjd beredskap.

8 §

Om det i annat fall än som avses i 7 § behövs för Sveriges försvarsberedskap, får regeringen föreskriva att totalförsvarspliktiga som har krigsplacerats enligt denna lag skall fullgöra beredskapstjänstgöring.

Beredskapstjänstgöring får för varje totalförsvarspliktig omfatta högst 180 dagar fördelade på ett eller flera tjänstgöringstillfällen.

9 §

Regeringen skall för varje tillfälle besluta hur många totalförsvarspliktiga som skall kallas in till krigstjänstgöring eller beredskapstjänstgöring.

Regeringen beslutar när beredskapstjänstgöringen och krigstjänstgöringen skall upphöra.

— — —

9 kap. Skydd för anställning m.m.

1 §

Ingen arbetstagare får sägas upp eller avskedas på grund av att han eller hon fullgör sina skyldigheter enligt denna lag.

Om den som fullgör sina skyldigheter enligt denna lag därigenom hindras att utföra ett arbete som han eller hon har åtagit sig, får detta inte åberopas mot honom eller henne som grund för skadestånd eller liknande anspråk.

2 §

Bestämmelser om anställning för viss tid inför värnplikt eller civilplikt finns i 5 § lagen (1982:80) om anställningsskydd.

3 §

En arbetstagare som vill återinträda i arbete efter att ha fullgjort värnplikt eller civilplikt, är skyldig att på förfrågan underrätta arbetsgivaren om detta före tjänstgöringens början.

4 §

En arbetstagare som har kallats in till värnplikt eller civilplikt, bör genast lämna arbetsgivaren meddelande om tidpunkten för tjänstgöringens början och om hur längre den beräknas vara. Detsamma skall gälla för en arbetstagare som har underrättats om att han eller hon skall fullgöra allmän tjänsteplikt hos någon annan än arbetsgivaren.

En arbetstagare bör i god tid lämna arbetsgivaren meddelande om den dag, när han eller hon kan återinträda i arbetet. Om tjänstgöringen enligt denna lag har pågått i mer än tre månader, är arbetsgivaren inte skyldig att låta arbetstagaren återinträda i arbetet tidigare än två veckor från den dag när arbetsgivaren tog emot ett sådant meddelande eller arbetstagaren utan föregående meddelande inställer sig hos arbetsgivaren.

5 §

En arbetstagares förmåner i anställningen får inte i vidare mån än som följer av uppehållet i arbetet försämrans med anledning av att han eller hon fullgör sina skyldigheter enligt denna lag.

6 §

Om uppsägning eller avskedande sker i strid mot bestämmelserna i detta kapitel, skall åtgärden förklaras ogiltig på yrkande av arbetstagaren.

Beträffande tvist om giltigheten av uppsägning eller avskedande skall 34, 35, 37, 39, 40, 42 och 43 §§ lagen (1982:80) om anställningsskydd gälla.

7 §

En arbetsgivare som bryter mot bestämmelserna i detta kapitel skall inte bara betala lön och andra anställningsförmåner som arbetstagaren kan ha rätt till utan även ersättning för skada som uppkommer. Därvid skall 38 § andra och tredje styckena samt 41 och 42 §§ lagen (1982:80) om anställningsskydd gälla.

8 §

Mål om tillämpning av bestämmelserna i detta kapitel handläggs enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister.

I mål som avses i första stycket gäller 43 § andra stycket lagen (1982:80) om anställningsskydd.

9 §

Avtal som innebär att en arbetstagares rättigheter enligt detta kapitel inskränks är ogiltigt i den delen.

-- --

full-

grund-

**Lag om
möjlighet för
kvinnor att
göra värnplikt
eller civilplikt
med längre
utbildning**

I lydelse
fr.o.m.
1995-07-01

Lag (1994:1810) om möjlighet för kvinnor att fullgöra värnplikt eller civilplikt med längre grundutbildning

1 §

Kvinnor som vill få anställning som yrkes- eller reservofficerare skall genomgå grundutbildning hos Försvarsmakten enligt denna lag. Regeringen bestämmer vilka villkor i övrigt som skall gälla för att få anställningen.

Även kvinnor som, utan att vilja få anställning som yrkes- eller reservofficerare, under höjd beredskap vill tjänstgöra i sådana befattningar inom totalförsvaret som kräver längre grundutbildning än 60 dagar skall genomgå grundutbildning enligt denna lag.

2 §

Grundutbildningen skall fullgöras hos Försvarsmakten eller i verksamhet som avses i 1 kap. 6 § första stycket lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt. Den skall till längd och innehåll motsvara den grundutbildning som en jämförbar kategori totalförsvarspliktiga fullgör enligt lagen om totalförsvarsplikt.

3 §

Antagning till grundutbildning sker efter ansökan och en särskild antagningsprövning som skall motsvara mönstring enligt 2 kap. 2 och 3 §§ lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt.

En kvinna skall antas till grundutbildning, om hon är lika lämpad att genomgå denna som de män vilka enligt 3 kap. lagen om totalförsvarsplikt skrivs in för värnplikt eller för sådan civilplikt där grundutbildningen överstiger 60 dagar.

4 §

Om en kvinna skall antas till grundutbildning, skall bestämmelserna i 3 kap. 5 §, 7 § och 8 § första stycket första meningen lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt tillämpas beträffande henne.

Kvinnan skall underrättas om vad inskrivningen avses innehålla enligt 3 kap. 5 § lagen om totalförsvarsplikt, om att ändringar enligt 3 kap. 9 § samma lag kan komma att göras i beslutet och om vad inskrivningen i övrigt kommer att medföra för henne. Hon skall därefter tillfrågas om hon samtycker till inskrivning.

5 §

Om kvinnan samtycker till inskrivning, skall hon skrivas in för värnplikt eller för sådan civilplikt där grundutbildningen överstiger 60 dagar. Därefter omfattas hon av samma bestämmelser som en man som med stöd av lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt har skrivits in för motsvarande grundutbildning.

6 §

Om resultatet av antagningsprövningen visar att kvinnan har förutsättningar att fullgöra värnplikt eller civilplikt med längre grundutbildning, men hon på grund av bestämmelsen i 3 § andra stycket inte skall antas till grundutbildning, kan hon i stället skrivas in i utbildningsreserven.

Kvinnan skall underrättas om vad ett sådant inskrivningsbeslut avses innehålla enligt 3 kap. 8 § lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt och vad det i övrigt kan komma att medföra för henne. Hon skall därefter tillfrågas om hon samtycker till inskrivning.

7 §

Om kvinnan samtycker till inskrivning i utbildningsreserven, skall hon skrivas in i denna. Därefter omfattas hon av samma bestämmelser som en man som med stöd av lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt har skrivits in i utbildningsreserven.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1995, då lagen (1980:1021) om militär grundutbildning för kvinnor skall upphöra att gälla. För den som antagits till grundutbildning före ikraftträdandet gäller den äldre lagen.

Lag om
skydd för
anställ-
ning vid viss
tjänstgöring
inom
totalförsvaret
m.m.

I lydelse
fr.o.m.
1995-07-01

Lag (1994:2076) om skydd för anställning vid viss tjänstgöring inom totalförsvaret m.m.

Bestämmelserna i kap. lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt skall gälla även med avseende på tjänstgöring som någon fullgör

1. åt det allmänna på grund av skyldighet i annan lag än lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt,
2. som reservofficer,
3. vid en krigsorganisation inom totalförsvaret på grund av frivilligt åtagande,
4. i Försvarmakten för att tillgodose särskilda behov av personal för beredskapsändamål eller
5. i utlandsstyrkan i Försvarmakten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1995.